

**UCHWAŁA NR X/80/24
RADY MIASTA ŚWIDWIN**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania za lata 2022-2023 z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Świdwin na lata 2019-2023”

Na podstawie art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292) i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie za lata 2022-2023 z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Świdwin na lata 2019-2023”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Świdwin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Wojciech Piątek

Projekt uchwały zgodny jest
z przepisami prawa

Andrzej Czerniec
ADWOKAT

Załącznik do uchwały Nr X/80/24

Rady Miasta Świdwin

z dnia 19 grudnia 2024 r.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

Świdwin, grudzień 2024

*Sporządził: Wydział Przedsiębiorczości,
Gospodarki Nieruchomościami
i Planowania Przestrzennego*

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Świdwin.....	4
3. Opieka nad zabytkami z terenu miasta Świdwin.....	4
3.1. Zabytki nieruchome	4
3.2. Zabytki ruchome	5
3.3. Zabytki archeologiczne.....	6
3.4. Gminna Ewidencja Zabytków Miasta Świdwin.....	6
4. Cel perspektywiczny 1. Utrzymanie i wyeksponowanie zachowanych zasobów i struktury krajobrazu kulturowego.....	7
4.1. Budowa gminnego systemu ochrony i opieki nad zabytkami oraz kształtowania krajobrazu kulturowego.....	7
4.2. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.....	8
5. Cel perspektywiczny 2. Funkcjonowanie dziedzictwa kulturowego w procesach aktywizacji społecznej i ekonomicznej.....	8
5.1. Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości.....	8
5.2. Stworzenie warunków finansowych i organizacyjnych do opieki nad dziedzictwem kulturowym.....	9
6. Cel perspektywiczny 3. Powstanie świadomych więzi lokalnych społeczności z dziedzictwem kulturowym i potrzeby jego zachowania.....	11
6.1. Budowa świadomych więzi lokalnych społeczności z dziedzictwem kulturowym i potrzeby jego zachowania.....	11
6.2. Promocja dziedzictwa kulturowego gminy.....	13
7. Podsumowanie.....	15

1. WSTĘP

Przygotowanie i realizacja gminnego programu opieki nad zabytkami, będącego istotnym instrumentem opieki nad zabytkami i ochrony zabytków, należy do ustawowych obowiązków samorządu gminnego, nałożonych ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292), w której określono tryb sporządzenia oraz cele gminnego programu opieki nad zabytkami.

Podstawowym zadaniem gminnych programów opieki nad zabytkami jest określenie kierunków działań i zadań służących poprawie kondycji dziedzictwa kulturowego - zarówno stanu zachowania zabytków, jak i udziału zabytków w kształtowaniu rozwoju i wizerunku gminy.

Programy opieki nad zabytkami służyć mogą rozwojowi gminy poprzez określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz poprawy stanu zachowania zabytków, eksponowania walorów krajobrazu kulturowego, wykorzystania zabytków dla potrzeb społecznych, gospodarczych i edukacyjnych. Głównym celem sformułowania dokumentu jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego poprzez określenie podstawowych uwarunkowań oraz rozwiązań, które temu służą.

Cele gminnego programu opieki nad zabytkami wskazuje art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292):

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego, podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

2. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292) Burmistrz sporządza sprawozdanie z realizacji Programu, które przedstawia Radzie Miasta. Gminny Program Opieki nad Zabytkami

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

na lata 2019–2023 przyjęty został uchwałą Nr XVII/92/19 Rady Miasta Świdwin z dnia 30 grudnia 2019 roku. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 stycznia 2020 r., pod pozycją 546.

Sprawozdanie ma na celu analizę efektywności i określenia zasadności kierunków działań przyjętych w programach w kontekście zmieniających się uwarunkowań prawnych, ekonomicznych i społecznych. Pomoże ocenić realizację działań oraz przyjęte rozwiązania formalno - finansowe i w efekcie sformułować wnioski na potrzeby kolejnego programu oraz innych gminnych dokumentów strategicznych na następne lata.

W Programie określone zostały trzy cele perspektywiczne, na które składają się cele operacyjne, w ramach których zaplanowano do realizacji zadania oraz określone działania.

3. OPIEKA NAD ZABYTKAMI Z TERENU MIASTA ŚWIDWIN

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

3.1. Zabytki nieruchome

Do rejestru zabytków wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru zabytków, a także jego nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna, na podstawie art. 8 i 9 pkt 1, 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292).

Zabytki nieruchome to w szczególności:

- krajobraz kulturowy,
- układ urbanistyczny, ruralistyczny i zespoły budowlane,
- dzieła budownictwa obronnego,
- obiekty techniki, a zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe,
- cmentarze,
- parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni,
- miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

W mieście Świdwin są obiekty nieruchome wpisane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do rejestru zabytków:

1. Średniowieczny obszar staromiejski (nr 490, dec. z 1965 r.). XIII – wieczny lokacyjny układ urbanistyczny, znacznie przekształcony. Zakłada się ograniczenie do ochrony archeologicznej i wykreślenie układu staromiejskiego z rejestru zabytków.
2. Kościół parafialny p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy; w formie czteroprzęsłowej bazyliki z chórem i obejściem oraz wieżą, zbudowany wg jednolitego planu w drugiej połowie XV w. z elementami neogotyckimi z przełomu XIX i XX w. (nr 5, dec. z 1953 r.).
3. Plebania; zachowana część w konstrukcji murowej z końca XIX w. część ryglowa z XVIII w. rozebrana (nr 571, dec. z 1966 r.).
4. Brama Kamienna; brama miejska z 2 poł. XIV w. murowana z licznymi przebudowami do poł. XVI w. i przekształceniami po 1661 r. (nr 15, dec. z 1953 r.).
5. Mury obronne, fragment kamienno – ceglanej struktury nadziemnej z XIV w. odkryty po rozbiórce zabudowy powstałej od końca XVII w. i zniszczonej w 1945 r. przy ulicy Nad Regą (nr 489, dec. z 1965 r.).
6. Wieża widokowa z otoczeniem Bismarcka (nr 1195, dec. z 2013 r.).
7. Zamek średniowieczny, rozbudowany do formy barokowego wieloskrzydłowego pałacu (nr 8, dec. z 1953 r.).
8. Park miejski przy ulicy Drowskiej (nr 1089, dec. z 1980 r.) założony w połowie XIX w. w stylu naturalistycznym – o powierzchni ~12 ha.
9. Cmentarz żydowski (nr 1216, dec. z 1989 r.).

3.2. Zabytki ruchome

Zabytki ruchome to obiekty będące w szczególności:

- dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i urządzeniami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2393),
- instrumentami muzycznymi,
- wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Na terenie miasta Świdwin istnieją obiekty ruchome wpisane do rejestru zabytków, w większości odnoszą się do wyposażenia kościoła parafialnego p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy. To łącznie 14 obiektów (wpisów dokonano w 1971 r. i w 2000 r.); są to głównie

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

obrazy ołtarzowe z przełomu XIX i XX wieku (neogotyck); renesansowe, barokowe i empiryczne świeczniki i lichtarze.

Wykaz zabytków ruchomych jest dostępny w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Szczecinie Delegatura w Koszalinie.

3.3. Zabytki archeologiczne

Zabytek archeologiczny to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. Wszystkie ruchome zabytki archeologiczne z terenu Polski, bez względu na sposób odkrycia są własnością Skarbu Państwa. Bez znaczenia jest miejsce (teren prywatny, państwowy) czy sposób (badania archeologiczne, przypadkowe znaleziska, poszukiwania) ich odkrycia.

Zabytki archeologiczne są w szczególności:

- pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- cmentarzyskami,
- kurhanami,
- relikami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

W granicach administracyjnych Świdwina zabytkiem archeologicznym, wpisanym do rejestru jest obszar zamku - stanowisko 1, AZP 23-17/1, Nr rej. 8, z dnia 29.06.1953 r.

3.4. Gminna Ewidencja Zabytków Miasta Świdwin

Obiekty zabytkowe zarówno te wpisane do rejestru zabytków jak i pozostałe ujmowane są w wojewódzkiej ewidencji zabytków jak i w gminnych ewidencjach zabytków. Gminna Ewidencja Zabytków jest podstawą do stworzenia gminnego programu opieki nad zabytkami. Gminna Ewidencja Zabytków prowadzona jest przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy - art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292). Gminna Ewidencja Zabytków ma charakter zbioru otwartego. Ujęcie obiektu w gminnej ewidencji zabytków nie jest formą prawnej ochrony zabytku jaką jest wpis do rejestru zabytków.

Gminna Ewidencja Zabytków Miasta Świdwin zawiera łącznie 360 kart w tym:

- 9 obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych,
- 33 obiekty w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- 1 stanowisko archeologiczne w rejestrze zabytków,
- 57 stanowisk archeologicznych,
- 257 obiektów wskazanych przez Burmistrza Miasta Świdwin są to:
 - zabytki architektury, w tym obiekty sakralne, mieszkalne, obronne, gospodarcze, użyteczności publicznej, zabytki techniki,
 - cmentarze - komunalne, wyznaniowe,

- zielen komponowana - parki, aleje,
- archeologia.

4. CEL PERSPEKTYWICZNY 1. UTRZYMANIE I WYEKSPONOWANIE ZACHOWANYCH ZASOBÓW I STRUKTURY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Budowa gminnego systemu ochrony i opieki nad zabytkami oraz kształtowania krajobrazu kulturowego

W ramach tego celu operacyjnego zrealizowano następujące zadania:

1. Prowadzenie i aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków:

- a) Gminna Ewidencja Zabytków jest prowadzona od 2011 roku,
- b) Gminna Ewidencja Zabytków jest udostępniona na stronie BIP Urzędu Miasta oraz w siedzibie Urzędu Miasta Świdwin.

2. Aktualizacja studium:

W okresie obowiązywania Programu uchwalono studium, Uchwała Nr LXI/436/23 Rady Miasta Świdwin z dnia 30 sierpnia 2023 roku w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świdwin.

4. Aktualizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdwin:

W okresie obowiązywania Programu wszczęto procedurę zmiany mpzp, Uchwała Nr LVII/400/23 Rady Miasta Świdwin z dnia 29 marca 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Świdwin.

3. Utrzymanie poziomu wiedzy o zasadach, formach, metodach opieki nad zabytkami i ochrony zabytków:

Pracownik Urzędu Miasta Świdwin zgodnie z zakresem merytorycznym stanowiska doskonalili swoją wiedzę o zasadach i formach ochrony zabytków poprzez śledzenie na bieżąco wszelkich zmian w przepisach związanych z ochroną zabytków oraz udział w szkoleniach i seminariach poświęconych temu tematowi.

4.2. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania

W ramach tego celu operacyjnego zrealizowano następujące zadania:

1. Monitoring stanu zachowania zabytków:

Budynki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków są na bieżąco monitorowane pod względem stanu technicznego. Zarządcy budynków są w posiadaniu ekspertyz technicznych obiektów zagrożonych destrukcją i na jej podstawie podejmują działania zabezpieczające przed katastrofą budowlaną.

2. Opieka nad historycznymi nekropoliami miasta Świdwina:

Współpraca z opiekunem Cmentarza Żydowskiego Panem Adamem Ciucką w pracach pielęgnacyjnych cmentarza.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

Zdjęcia źródło: Urząd Miasta Świdwin.

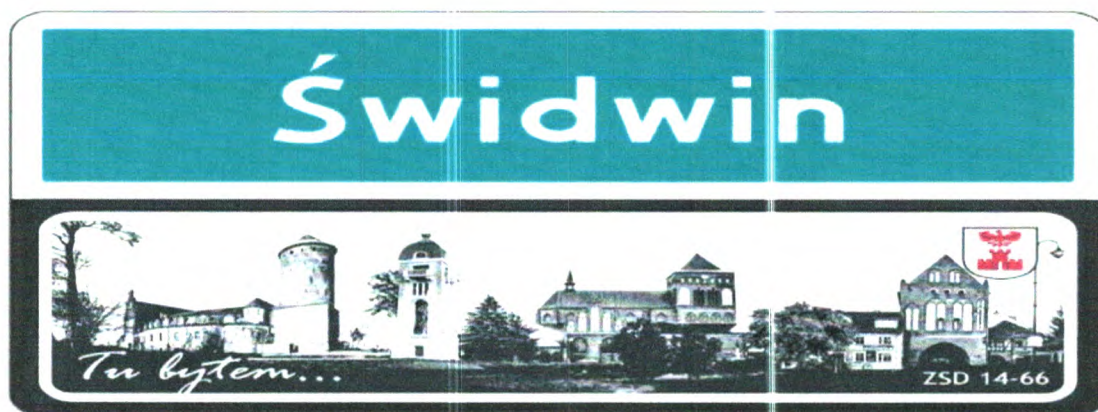
5. CEL PERSPEKTYWICZNY 2. FUNKCJONOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W PROCESACH AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ I EKONOMICZNEJ

5.1. Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości

W ramach tego celu operacyjnego zrealizowano następujące zadania:

1. Rozbudowa systemu informacji turystycznej:

Do 2024 roku w CIT Zamek można było zakupić naklejkę WONDER CARD – do dziennika turysty – jest to projekt Czeski, punkt CIT Zamek znajdował się wtedy na mapie dostępności naklejek. Na promocję Zamku wpłynęło przystąpienie do międzynarodowego programu „Tu byłem...”, polegającego na zbieraniu magnesów z ponad 300 miast w Polsce. Świdwin był 3 miastem w województwie, które przystąpiło do tego programu. Dzięki temu miasto znalazło się na mapie www.magnesturysty.pl.

Zdjęcie źródło: <https://magnesturysty.pl/>, dostęp 02.12.2024 r.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN” A LATA 2019-2023”

2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji turystycznej i gospodarczej w oparciu o zabytki miasta Świdwin:

Miasto współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie popularyzowania aktywizacji turystycznej, zlecając realizację zadań publicznych w ramach Ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie. Współpracuje z Polskim Towarzystwem Turystyczno - Krajoznawczym, które popularyzuje turystykę opierającą się na dziedzictwie materialnym i zabytkach Miasta Świdwin.

5.2. Stworzenie warunków finansowych i organizacyjnych do opieki nad dziedzictwem kulturowym

W ramach tego celu operacyjnego zrealizowano następujące zadania:

1. Prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków:

- a) „Remont elewacji Wieży Bismarcka w Parku Miejskim w Świdwinie” w ramach Konkursu nr 3/2022 zachowanie dziedzictwa lokalnego ogłoszonego przez Lokalną Grupę Działania „Powiatu Świdwińskiego” w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrożenie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach Zakresu Tematycznego III Wzmocnienie Potencjału Obszaru.

Wniosek:

Wartość inwestycji: 225.714,00 zł

Dofinansowanie: 143.621,00 zł

Wkład własny: 82.092,00 zł

Po przetargu:

Wartość inwestycji: 198.696,23 zł

Dofinansowanie: 126.430,00 zł

Wkład własny: 72.266,00 zł

Zdjęcia źródło: Urząd Miasta Świdwin.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

- b) Renowacja Zabytkowej Wieży Widokowej w Parku Miejskim w Świdwinie. Wniosek złożony w 2023 roku Rządowy Program Odbudowy Zabytków – edycja 2.

Otrzymano dofinansowanie:

Wartość inwestycji: 500.000,00 zł

Wkład własny: 10.000,00 zł

Dofinansowanie: 490.000,00 zł

Po przetargu:

Wartość inwestycji: 474.780,00 zł

Wkład własny: 9.495,60 zł

Dofinansowanie: 465.284,40 zł

Zdjęcia źródło: Urząd Miasta Świdwin.

- c) Przebudowa budynku mieszkalnego przy ulicy Drawskiej 49 w Świdwinie. Wniosek złożony w 2023 roku Rządowy Program Odbudowy Zabytków – edycja 1.

Otrzymano dofinansowanie w 2023 r.

Wartość inwestycji: 1.200.000,00 zł

Wkład własny: 24.000,00 zł

Dofinansowanie: 1.176.000,00 zł

Zdjęcie źródło: Urząd Miasta Świdwin.

2. W okresie sprawozdawczym na obszarze objętym ochroną konserwatorską oraz w odniesieniu do budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków realizowane były zadania związane z odnawianiem elewacji budynków mieszkalnych oraz poprawą ich stanu technicznego. W latach 2022-2023 wyremontowano budynki, które są własnością wspólnot mieszkaniowych i Gminy Miejskiej Świdwin m.in.:

- ul. 3 Marca 9 remont dachu budynku gospodarczego. Ogólny koszt zadania 588,47 zł,
- ul. Drawska 20 remont dachu budynku gospodarczego. Ogólny koszt zadania 2879,81 zł,
- ul. Ks. J. Popiełuszki 16 remont dachu budynku gospodarczego. Ogólny koszt zadania 967,68 zł,
- ul. Batalionów Chłopskich 1 remont klatki schodowej. Ogólny koszt zadania 32.417,59 zł,
- ul. Bolesława Chrobrego 1 remont klatki schodowej, wymiana pokrycia dachowego, docieplenie ścian elewacji wraz z malowaniem. Ogólny koszt zadania 274.751,76 zł,
- ul. Nowomiejska 26 wymiana pokrycia dachowego wraz z częściową wymianą elementów konstrukcji dachu. Ogólny koszt zadania 50.240,29 zł,
- ul. Reymonta 11 wymiana pokrycia dachowego z papy termozgrzewalnej na blachę trapezową. Ogólny koszt zadania 63.202,88 zł,
- ul. Armii Krajowej 2 docieplenie elewacji budynku. Ogólny koszt zadania 165.922,08 zł,
- ul. 3 Marca 19 wykonanie nowego pokrycia dachowego z blachy dachówkopodobnej. Ogólny koszt zadania 45.000,00 zł,
- ul. Armii Krajowej 11 docieplenie ściany szczytowej budynku. Ogólny koszt zadania 22.194,00 zł,
- ul. Bolesława Chrobrego 17 wymiana pokrycia dachowego z dachówki cementowej na blachodachówkę. Ogólny koszt zadania 86.400,01 zł,
- ul. Cmentarna 15 docieplenie elewacji, wymiana pokrycia dachowego. Ogólny koszt zadania 216.041,00 zł,
- ul. Drawska 20 docieplenie ścian zewnętrznych (szczytowe oraz od podwórka) płytą styropianową, uzupełnienie i naprawa tynków ściany frontowej wraz z położeniem struktury i wykonaniem kolorystyki elewacji. Ogólny koszt zadania 150.000,00 zł,
- ul. Ks. J. Popiełuszki 16 docieplenie ścian zewnętrznych budynku (szczytowe oraz od podwórka) płytą styropianową wraz z położeniem struktury i wykonaniem kolorystyki elewacji. Ogólny koszt zadania 82.570,03 zł,
- ul. Podgórna 2 wymiana pokrycia dachowego z dachówki na blachodachówkę oraz docieplenie części ściany od strony podwórka. Ogólny koszt zadania 72.000,00 zł,
- ul. Ks. J. Popiełuszki 15 wymiana pokrycia dachowego z papy termozgrzewalnej na blachę powlekaną trapezową wraz z remontem kominów. Ogólny koszt zadania 81.813,26 zł,
- ul. 3 Marca 12 prace remontowe i naprawcze elewacji budynku. Ogólny koszt zadania 40.000,00 zł,
- ul. Polna 2 wymiana pokrycia dachowego (blachodachówka) wraz z remontem kominów. Ogólny koszt zadania 135.191,31 zł,
- ul. Podgórna 9 docieplenie ścian szczytowych wraz z wykonaniem kolorystyki elewacji budynku. Ogólny koszt zadania 98.000,00 zł,
- ul. Armii Krajowej 13 remont pokrycia dachowego (blachodachówka) . Ogólny koszt zadania 91.015,85 zł,
- ul. Kościuszki 4 remont pokrycia dachowego na przybudówce (papa termozgrzewalna). Ogólny koszt zadania 15.878,98 zł,

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

- ul. Zduńska 4-5 wymiana pokrycia dachowego (blachodachówka) wraz z remontem kominów. Ogólny koszt zadania 193.528,27 zł,
- ul. Zduńska 4-5 remont klatki schodowej. Ogólny koszt zadania 61.994,34 zł.

6. CEL PERSPEKTYWICZNY 3. POWSTANIE ŚWIADOMYCH WĘZI LOKALNYCH SPOŁECZNOŚCI Z DZIEDZICTWEM KULTUROWYM I POTRZEBY JEGO ZACHOWANIA

6.1. Budowa świadomych węzi lokalnych społeczności z dziedzictwem kulturowym i potrzeby jego zachowania

W ramach tego celu operacyjnego zrealizowano następujące zadania:

1. Systematyczna edukacja dzieci i młodzieży:

a) W ramach działań edukacyjnych i informacyjnych w okresie sprawozdawczym w każdym roku szkolnym prowadzone były rozmowy, wycieczki i spacerzy mające na celu zapoznanie dzieci i młodzieży z historią miasta, jego zabytkami, ciekawymi historycznie miejscami. Uczniowie brali udział w licznych zajęciach dotyczących tematyki lokalnego dziedzictwa kulturowego, na lekcjach wychowawczych, historycznych, geograficznych i wiedzy o społeczeństwie. Uczniowie uczestniczyli również w uroczystościach szkolnych i miejskich uroczystościach patriotycznych.

Szkoły zrealizowały m.in. zadania:

- udział w wystawach organizowanych przez Świdwiński Ośrodek Kultury,
- zwiedzanie zabytków: w ramach zajęć edukacyjnych odbywały się spacerzy śladami miejskich zabytków (wycieczka do zamku, parku miejskiego, na cmentarz żydowski),
- spotkania dotyczące historii Świdwina,
- udział w wydarzeniach: Święto Odzyskania Niepodległości oraz obchody Święta Konstytucji 3 Maja,
- udział w przedsięwzięciach takich jak: „Kaziuki Wileńskie”, „Dzień Kultury Kresowej” i „Bitwa o Krowę”,
- gry miejskie, rajdy piesze i rowerowe,
- na lekcjach - prezentacje multimedialne, poznanie historii i zabytków Świdwina,
- konkursy historyczne oraz dotyczące wiedzy o naszym mieście.

b) Podczas Nocy Muzeów 2022 roku odbyła się gra zamkowa/terenowa „Śladami dawnych mieszkańców Zamku”, a w 2023 roku stworzono grę mobilną „Sekret Joannitów”. Do przygotowania zadań wykorzystano historię obiektu. Wzięli w nich udział mieszkańcy Świdwina, uczniowie świdwińskich szkół, seniorzy. Gra mobilna była aktywna do października, więc możliwość zapoznania się z historią w ten sposób mieli także turyści odwiedzający Zamek po Nocy Muzeów. W 2022 roku lokalny historyk Adam Kotarski wygłosił wykład, w którym opowiedział o początkach Zamku i miasta, czasach lokacyjnych i panowaniu rodu von Wedel.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

c) Świdwiński Ośrodek Kultury udostępnia swoją siedzibę do zwiedzania, z przewodnikiem, siedem dni w tygodniu, dla turystów indywidualnych i dla grup zorganizowanych. W sprzedaży są mapy, pamiątki, wyroby regionalne (np. przedmioty tworzone w zamkowej pracowni garncarskiej/ceramicznej), książki lokalnych autorów. ŚOK udostępniał plany miasta, mapy tras rowerowych, ulotki/wizytówki okolicznych firm.

Zdjęcia źródło: Świdwiński Ośrodek Kultury.

2. Popularyzatorskie działania wizualne organizowane w siedzibie Świdwińskiego Ośrodka Kultury:

a) Świdwiński Ośrodek Kultury odświeżył wystawę w komnatach muzealnych, do pamiątek w postaci zdjęć, dokumentów, przedmiotów codziennego użytku pochodzących z przedwojennego Świdwina, dołączyły duże tablice ze zdjęciami i opisami. Utworzono salę Świdwina w PRL-u, a także salę poświęconą Rudolfowi Virchowowi.

Zdjęcie źródło: Świdwiński Ośrodek Kultury.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

b) W Świdwińskim Ośrodku Kultury regularnie odbywają się zajęcia sekcji ceramicznej i garncarskiej, gdzie uczestnicy poznają różne sposoby obchodzenia się z gliną. Wiele z tych metod nie zmieniło się od pokoleń. W lipcu 2022 roku w zamku miały miejsce warsztaty z alternatywnych sposobów wypalania, gdzie zaprezentowano m.in. tradycyjną metodę wypału w piecu węgierskim.

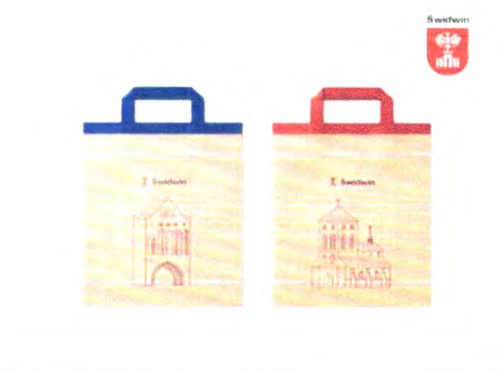

Zdjęcie źródło: Świdwiński Ośrodek Kultury.

6.2. Promocja dziedzictwa kulturowego gminy

W ramach tego celu operacyjnego zrealizowano następujące zadania:

1. Promocja dziedzictwa kulturowego poprzez wydawnictwa (w tym kontynuacja):
Gmina Miejska Świdwin zakupiła gadżety promocyjne z wizerunkiem świdwińskich zabytków (długopisy, torby, kubki, kalendarze), które rozdawane są mieszkańcom oraz turystom odwiedzającym Świdwin w trakcie organizowanych wydarzeń.

Zdjęcia źródło: Urząd Miasta Świdwin.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

2. Ochrona i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego - promowanie postaci historycznych:

a) W 2022 roku odbyła się 53. Bitwa o Krowę, dwudniowa impreza, podczas której odbył się średniowieczny jarmark, pokazy sokolnictwa, turniej walki na miecze, turniej łuczniczy, inscenizacja Bitwy o Krowę z 1469 roku i oczywiście turniej miast. W 2023 roku impreza przeniosła się do Białogardu, gdzie poza drużyną, stawiał się punkt CIT Zamek, aby zachęcać do odwiedzin w Świdwinie.

Zdjęcia źródło: Świdwiński Ośrodek Kultury.

b) Rok 2022 to XXX Kaziuki Wileńskie. Z racji okrągłej rocznicy okraszony występami tradycyjny jarmark kaziukowy został poszerzony m.in. o konkurs na potrawę regionalną, orszak Króla Kazimierza, pokazy kuglarskie. Odbyło się spotkanie autorskie z Ludmiłą Raźniak, poetką z Koszalina oraz z restauratorką Grażyną Zarembą-Szubą, autorką książek: „Pomorska książka kucharska” i „Bajdurki pomorskie”. Z okazji Kaziuków organizowane są wystawy artystów pochodzących z okolicy, związanych z kresami. Obok wrześniowych Dni Kultury Kresowej, Kaziuki są nawiązaniem do nowszej historii miasta.

SPRAWOZDANIE ZA LATA 2022-2023 Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA ŚWIDWIN NA LATA 2019-2023”

Zdjęcia źródło: Świdwiński Ośrodek Kultury.

7. PODSUMOWANIE

Założone w „Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Świdwin na lata 2019-2023” cele są stopniowo osiągane. Główne działania skupione były na prowadzeniu procedury zmiany dokumentów planistycznych oraz na realizacji inwestycji wpływających na poprawę stanu budynków mieszkalnych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz położonych na obszarze wpisanym do rejestru zabytków. Duże znaczenie dla realizacji celów przyjętych w programie ma działalność Świdwińskiego Ośrodka Kultury.

Uzasadnienie

Podstawę prawną sporządzenia sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami stanowi art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292). Burmistrz Miasta Świdwin jest zobowiązany przedłożyć Radzie Miasta Świdwin co dwa lata sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Świdwin na lata 2019-2023”, przyjętego Uchwałą Nr XVII/92/19 Rady Miasta Świdwin z dnia 30 grudnia 2019 roku.

Podjęcie uchwały o przyjęciu sprawozdania z realizacji Programu wypełnia wymóg ustawy odniesienia się przez Radę Miasta do przedłożonego sprawozdania.

BURMISTRZ MIASTA
Piotr Feliński